

Компетентнісний підхід при розробці навчальних завдань

Сьогодення вимагає наявності у сучасного фахівця не лише якісної базової професійної освіти, але й розвинених особистісних компетенцій, таких як: високий рівень критичного мислення, здатність до творчого пошуку й саморозвитку, комунікаційна компетентність. У сучасних умовах розвитку суспільства такі компетенції дають змогу майбутнім фахівцям ефективно інтегруватися у професійне середовище, яке динамічно змінюється.

Впровадження у навчальний процес компетентнісного підходу актуалізує питання розробки відповідних методів і засобів для його реалізації. Процес навчання стає найбільш ефективним, коли учасники (не тільки студенти, але й викладачі) залучені у активну навчальну діяльність, яка реалізує взаємодію та розвиток їх особистісних якостей.

Досвід проведення нами навчальних занять дозволяє зробити висновок, що навчальні завдання, розроблені на принципах інтерактивності, проблемності, самостійності, мають суттєвий вплив на розвиток професійних та особистісних якостей майбутнього фахівця. Виконуючи такі завдання, студенти не тільки засвоюють певний рівень базових і професійно орієнтованих знань та вмінь, а й набувають нових компетенцій, таких як комунікативна, аналітична, інформаційна, здійснюють спільну роботу в команді, що призводить до збільшення їх мотивації у досягненні поставлених цілей та розвитку предметної та особистісної рефлексії.

Для ефективного проведення практичних занять з інформатики та з метою реалізації швидкого зворотного зв'язку ми створили «Методику розробки інтерактивних навчальних завдань на основі аналітико-реконструктивного методу» (отримано Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 53344 від 28.01.2014 р.). У розроблених нами завданнях представлений кінцевий вигляд роботи, тому студенти мають виконати аналітичну діяльність: виявити ті чи інші навчальні блоки у

завданні, відібрати та використати відповідний інструментарій для знаходження правильної відповіді, тобто «реконструювати» попередньо заданий кінцевий результат. Відмінна риса таких завдань – максимальна реалістичність, прив'язаність до життєвих реалій. У майбутній професійній діяльності фахівцям потрібно вирішувати схожі задачі: створювати таблиці визначеного типу, розробити звіт або форму певного виду та ін.

Завдання не містить детального плану дій для його виконання, що спонукає студентів до ґрунтовної попередньої підготовки і активної самостійної навчальної діяльності на практичному занятті. При цьому дозволяється використовувати будь-які допоміжні засоби – конспект лекцій, підручник, посібник, довідкову систему програмного продукту. Це, в свою чергу, розвиває у студентів здатність до ефективного пошуку необхідної інформації, вміння виокремити власну проблему з масиву тих, які отримані для розв'язання, а також формує навички критичного осмислення, аналізу, творчих роздумів і сприяє розвитку здатності до науково-дослідної роботи. Вдале ж самостійно знайдене рішення сприяє формуванню у студентів позитивного ставлення до навчання, закріплює набутий суб'єктний досвід, зумовлює усвідомлення своєї успішності.

Таким чином, активність студентів на занятті стає головною, викладач лише створює умови для ефективної навчальної роботи, здійснює попереднє проектування навчального заняття та керує його проведенням, є консультантом та помічником студентів, надає у разі необхідності допомогу та спонукає до знаходження правильної відповіді. При цьому значно збільшується інформативна ємність змісту навчальних занять.

Таким чином, проаналізовані підходи до розробки навчальних занять скеровані, насамперед, на підвищення власної активності студентів та їх мотивації до навчально-професійної діяльності. Вони дозволяють перейти від пасивного засвоєння знань студентами до їх активного застосування у модельних або реальних ситуаціях професійної діяльності, що, безумовно, підвищує якість підготовки майбутніх фахівців.